

COUNCIL OF EUROPE

HUMAN RIGHTS,
DEMOCRACY
AND THE RULE OF LAW

CONSEIL DE L'EUROPE

DROITS DE L'HOMME,
DÉMOCRATIE
ET ÉTAT DE DROIT

Назва презентації: Послуга «єВідновлення»: перша практика

Віра КОЗІНА, консультантка
Програми Ради Європи

«Посилення доброго демократичного врядування і стійкості в Україні»

Вебінар проводиться на замовлення Асоціації міст України

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Сьогодні ми говоримо про практичні аспекти реалізації
ЕПП «єВідновлення», тобто про

Порядок надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги «єВідновлення», затверджений постановою КМУ від 21.04.2023 р. № 381 (далі – Порядок № 381)

Але, звісно, будемо торкатися проблемних питань, пов'язаних із іншою діяльністю з подолання наслідків повномасштабної російської збройної агресії проти України, які виникли у зв'язку із початком надання ОМС та ВАНП послуги «єВідновлення»

**Перед зануренням у тему:
історія про одну з моїх матусь, ракетні обстріли, ковбаску
та значення якісної комунікації**

Яке це має
відношення до
«єВідновлення»?!

Наприклад, одне з питань при реєстрації на тренінг: Що робити з неправдиво поданими заявками на компенсацію по єВідновленню (нерухомість ціла, бойових дій не було, умисно або по незнанню), це гає багато часу ОМС

Базові акти законодавства (прямий вплив):

1	Закон № 2923-IX (7198) – компенсація за окремі види зруйнованого/пошкодженого житлового майна (у даному випадку – тільки у частині, що регулює РПЗМ)
2	Закон України № 280 («Про місцеве самоврядування в Україні»)
3	Закон України № 389 («Про правовий режим воєнного стану»)
4	Постанова КМУ від 26.03.2022 № 380 (подання інформаційних повідомлень про пошкоджене/зруйноване)
5	Постанова КМУ від 19.04.2022 № 473 (невідкладні заходи, обстеження та фіксація пошкоджень та руйнувань)
6	Постанова КМУ від 12.04.2017 № 257 (технічка на зруйноване/пошкоджене)
7	Методика проведення обстеження та оформлення його результатів , наказ Мінрегіону від 06.08.2022 р. № 144 (визначення категорій пошкоджень, аварійних обстежень, експлуатаційної придатності об'єкта)
8	Наказ № 309 (визначає перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією)
9	Постанова № 947 від 18.12.2013 № 947 (старий порядок, за яким оформлювалися довідки про визнання особи постраждалою НА ОКРЕМИХ ТЕРИТОРІЯХ)
10	Постанова КМУ від 21.04.2023 № 381 (компенсація за пошкодження окремих видів житлового майна з використанням електронної публічної послуги «єВідновлення»)
11	Постанова КМУ від 19.05.2023 № 516 (типове положення про комісію з компенсація за зруйноване) – потрібна лише якщо поєднуємо функції комісій з компенсації

Дотичні акти законодавства (непрямий вплив):

1	Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
2	Закон України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»
3	Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»
4	Кодекс цивільного захисту України
5	Закон України «Про охорону культурної спадщини»
6	Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»
7	Закон України <u>“Про відходи”</u>
8	Закон України <u>“Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”</u>
9	Закон України <u>“Про металобрухт”</u>
10	Закон України <u>“Про благоустрій населених пунктів”</u>
11	Постанова КМУ від 19.04.2022 № 474 (демонтаж зруйнованого/пошкодженого)
12	Постанова КМУ від 29.04.2022 р. № 495 (про формування фондів житла для ВПО)
13	Постанова КМУ від 27.09.2022 № 1073 (поводження з відходами, зруйноване/пошкоджене)

Корисні посилання:

Ресурс про послугу «єВідновлення» із питаннями-відповідями:

<https://erecovery.dii.gov.ua/>

Спеціальна урядова гаряча лінія 1545 (кнопка 2) та чат-боти Урядового контактного центру:

https://t.me/GovernmentContactCenter_bot

<https://www.facebook.com/kontaktcentre/>

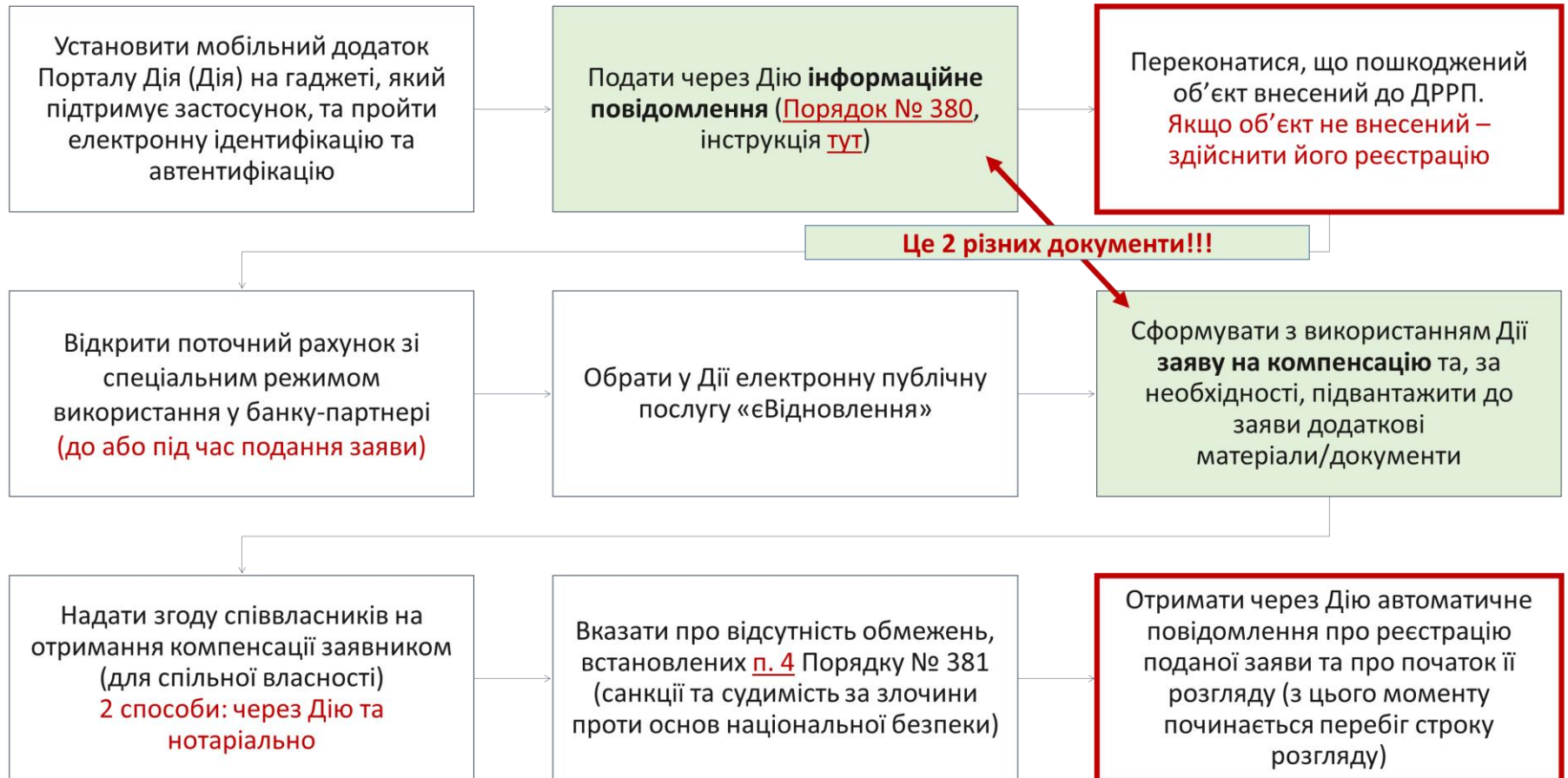
Вебінар по технічному функціоналу РПЗМ з реалізації ЕПП «єВідновлення»:

<https://decentralization.gov.ua/news/16592>

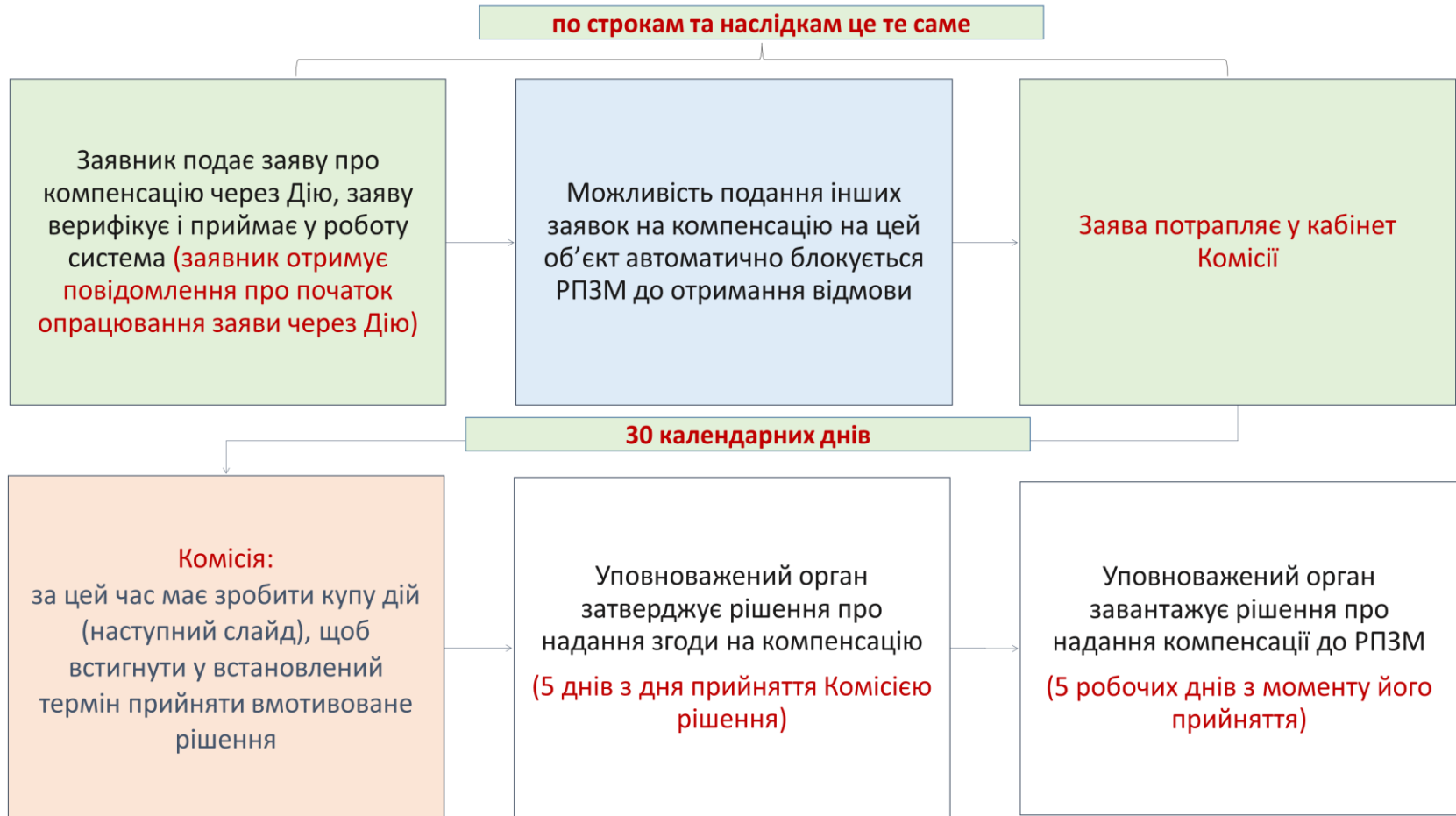
(технічні аспекти - з 41-ї хвилини)

Процес початку розгляду питання очима заявника.

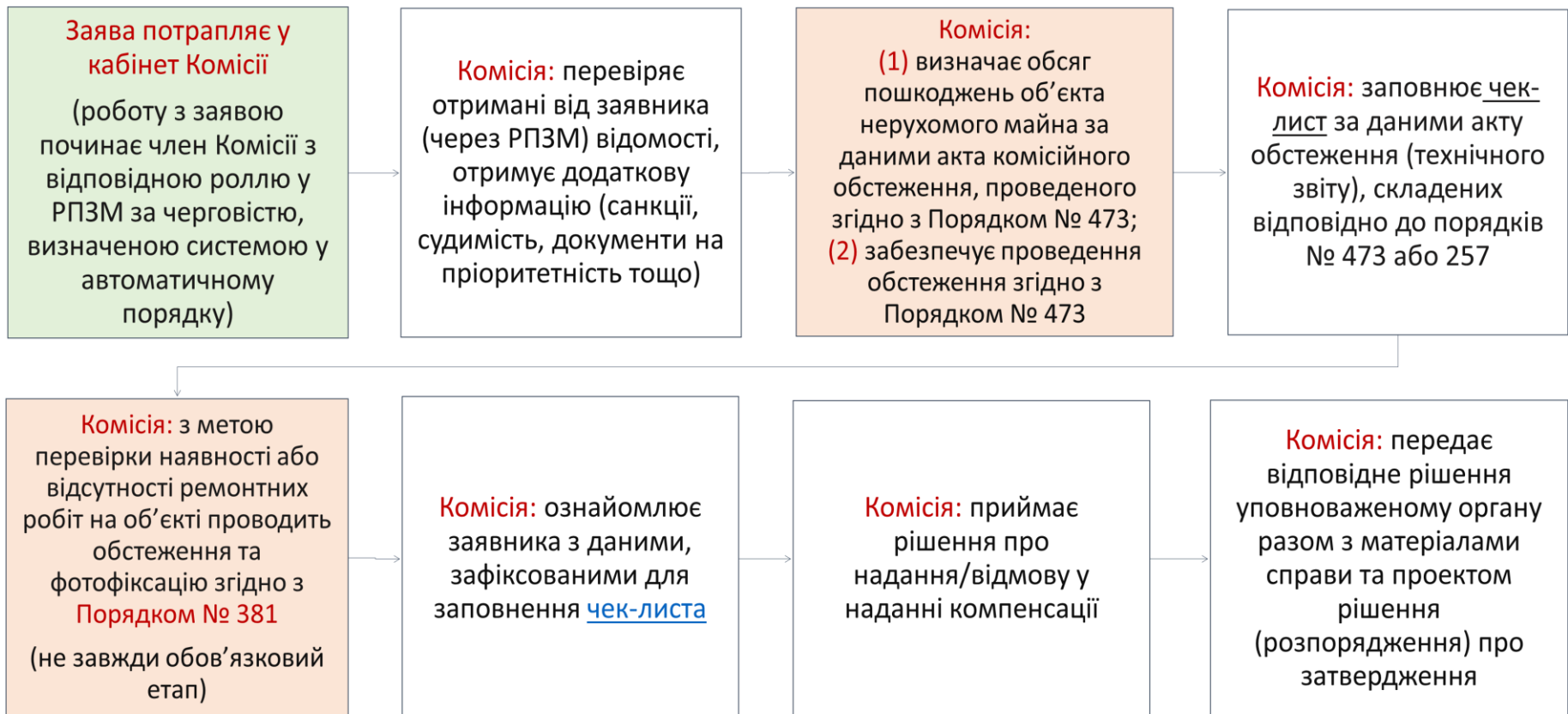
Я маю:

Процес надання послуги очима ОМС (ВАНП):

Процес надання послуги очима Комісії (на все 30 днів + 5):

Об'єкти, за пошкодження яких можна отримати компенсацію у рамках ЕПП «ЄВідновлення»:

1	одноквартирні будинки, у тому числі відокремлені житлові будинки садибного типу
2	зблоковані будинки з окремими квартирами, що мають свій власний вхід з вулиці
3	котеджі та будинки одноквартирні підвищеної комфортності
4	будинки садибного типу, дачні та садові будинки
5	квартири (житлові приміщення) у багатоквартирному будинку (тільки у разі, коли місця загального користування не пошкоджені) Питання під час реєстрації на тренінг: Як будуть відновлюватися у жилих будинках місця спільного користування (дахи, під'їзди)?

За умови, що:

1	об'єкт розташований на території України та пошкоджений внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених російською збройною агресією, та може бути відновлений шляхом проведення поточного або капітального ремонту
2	об'єкт був пошкоджений після набрання чинності Указом Президента України від 24.02.2022 р. <u>№ 64</u> "Про введення воєнного стану в Україні"
3	об'єкт розташований на території, що не включена до <u>переліку територій</u> , на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф, затвердженого Мінреінтеграції (крім територій можливих бойових дій, територій активних бойових дій, на яких бойові дії завершені на дату подання заяви)
4	відомості про право власності на пошкоджений об'єкт внесені до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (ДРРП)
5	на пошкодженому об'єкті не проведено ремонтні роботи

Отримувачем компенсації **можуть бути:**

фізичні особи - громадяни України, які досягли 18-річного віку та подали засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія), заяву, за умови, що вони є власниками (співвласниками) пошкодженого об'єкта, право власності якого підтверджено

Отримувачем компенсації **не можуть бути:**

- 1) особи, до яких застосовано санкції відповідно до Закону України “Про санкції” (офіційний реєстр [ТУТ](#));
- 2) особи, які мають судимість за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених розділом I “Злочини проти основ національної безпеки України” Особливої частини КК України;
- 3) спадкоємці осіб, визначених абзацами другим та третім цього пункту, у разі, коли належний спадкодавцю об'єкт нерухомого майна був пошкоджений за життя такого спадкодавця.

Питання 1. Чи можна розгорнути діяльність комісій з компенсації, якщо поки відсутнє типове положення про комісію?
Положення № 381 vs Закон № 2923

Закон № 2923 для цілей застосування послуги «єВідновлення» використовується лише для регламентації права доступу до Реєстру пошкодженого та знищеного майна (РПЗМ)

Питання 2. Як краще – мати окрему комісію з обстежень та компенсації, чи одну комісію з обома функціями?

Це залежить від:	
1	Розмірів ТГ, кількості та характеристик забудови населених пунктів ТГ
2	Обсягу пошкоджень та руйнувань
3	Кадрової та технічної спроможності ОМС (ВАНП)
Якщо робимо 2 в 1:	Якщо робимо 2 окремо:
1) Затверджуємо або змінюємо Положення про комісію; 2) Доповнюємо склад членів Комісії (та уточнюємо ролі членів, якщо був такий розподіл); 3) Забезпечуємо окремим (або всім) членам комісії нову роль у РПЗМ	1) У рішенні (розпорядженні) про утворення комісії з компенсації передбачаємо порядок координації цих двох органів; 2) Дуже чітко розмежуємо обстеження по Порядку № 473 та обстеження для перевірки наявності або відсутності ремонтних робіт на об'єкті на момент розгляду заяви

Питання 3. Чи потрібно утворювати таку комісію ОМС (ВАНП), утвореної на території тимчасово окупованої територіальної громади

Так, це доцільно зробити, оскільки:

1	Першим завданням Комісії є надання отримувачам компенсації вичерпної інформації та консультацій з питань отримання компенсації
2	Мешканцям ваших ТГ може бути потрібна допомога з оформленням відповідних прав на майно, відновленням втрачених документів
При цьому у рішенні (розпорядженні) про утворення комісії слід зазначити:	
1	Які види діяльності та з яких підстав може здійснювати комісія до моменту деокупації території
2	Передбачити тимчасовий склад комісії або визначити, хто з членів комісії здійснює відповідні повноваження під час деокупації
<p>Доведеться більш ретельно попрацювати над поширенням інформації про формат роботи комісії, інформацією про способи комунікації мешканців та комісії, особливостями оформлення прав на нерухоме майно</p>	
<p>Питання під час реєстрації на тренінг: Відсутність законодавчого урегулювання підстави призупинення розгляду заяви у зв'язку із тимчасовою окупацією території громади</p>	

Заборона на проведення обстежень не лише для зони активних бойових дій!

Пункт 8 Порядку № 473,

Роботи з обстеження пошкоджених об'єктів виконуються на територіях, на яких відсутні або завершено активні фази бойових дій, після здійснення комплексу заходів щодо:

1	оперативного реагування на випадки виявлення вибухонебезпечних предметів, проведення обстеження (розмінування) та виконання піротехнічних робіт, пов'язаних із знешкодженням виявлених вибухонебезпечних предметів із залученням підрозділів ДСНС, Національної поліції, а також за необхідності - підрозділів Збройних Сил та СБУ
2	виконання робіт з первинного демонтажу частин об'єктів або його окремих конструктивних елементів (у разі потреби) з метою забезпечення доступу до пошкоджених об'єктів сил цивільного захисту для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт
3	виконання робіт з пошуку постраждалих та загиблих фахівцями ДСНС із залученням комунальних служб та формувань і спеціалізованих служб цивільного захисту, транспортування тіл (останків) загиблих
4	здійснення оперативно-слідчих дій правоохоронними органами у рамках кримінальних проваджень

Питання 4. Наша громада була у тимчасовій окупації, але вже деокупована. Чи можуть наші мешканці скористатися послугою «єВідновлення»?

Так, Порядок № 381 це передбачає:

об'єкт нерухомого майна розташований на території, що не включена до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції (крім територій можливих бойових дій, територій активних бойових дій, на яких бойові дії завершені на дату подання заяви)
(абз. 3 п. 6)

Питання 5. Особа не зверталася за отриманням довідки про визнання особи постраждалою згідно з Порядком № 947.

Чи це є підставою для відмови у розгляді заяви про компенсацію?

Розмежовуємо акти. Для ЕПП
«єВідновлення» працюємо з п.
10 Порядку № 381 та п.п. 2-1, 5, 6
Порядку № 473

Підставами для відмови у наданні компенсації є:

- (1) подання заяви про надання компенсації особою, яка не може бути отримувачем компенсації відповідно до Порядку № 381 або не має повноважень для подання заяви;
- (2) виявлення недостовірних даних, зазначених у заяві про надання компенсації

Але з п. 1
працюємо
комплексно!

Це прямо сильно
вичерпний перелік!

Правила видачі довідки внутрішньо переміщеної особи (далі – ВПО) встановлені [постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб»](#)

Наразі, серед інших категорій осіб, які можуть претендувати на статус внутрішньо переміщеної особи є й особи, житлові приміщення яких зруйновані або стали непридатними для проживання внаслідок проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, **що підтверджується відповідним актом обстеження технічного стану житлового приміщення (будинку, квартири)**, та неповнолітні діти, які отримали паспорт громадянина України, незалежно від наявності (відсутності) реєстрації місця проживання, якщо інформацію про них внесено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб (абз. 13 п. 2 Постанови № 509).

Питання 6: Який документ підтверджує факт пошкодження майна у зв'язку зі збройною агресією? На кого покладається обов'язок із встановлення цього факту?

Порядок № 473 застосовується для фіксації пошкоджень, зумовлених збройною агресією Російської Федерації (далі - фіксація пошкоджень), будівель та споруд приватної та комунальної форми власності, а також може застосовуватися для фіксації пошкоджень будівель і споруд державної форми власності (п. 2-1)

Відповідно до п. 6 Порядку № 473 обстеження пошкоджених об'єктів здійснюється за рішенням уповноважених органів (виконавчі ОМС або відповідні військові адміністрації) шляхом комісійного обстеження (для незначних пошкоджень, I категорія), та/або технічного обстеження (істотні пошкодження або непридатний для експлуатації стан, II та III категорія). Категорія пошкоджень визначається відповідно до Методики проведення обстеження та оформлення його результатів, затвердженої наказом Мінрегіону від 06.08.2022 № 144

Питання 7-9:

У яких випадках можливі обстеження об'єктів відповідно до Порядку № 381?

Як оформлюються результати такого обстеження?

Чи потрібно при цьому складати новий акт згідно з Порядком № 473 чи уносити до нього зміни?

А ми Комісія
чи група?

Питання 10: Як бути з роботами які мешканці провели після складання акту обстеження (наявна фото та відеофіксація руйнувань) власними коштами та за рахунок благодійних коштів?

Різниця між обстеженнями,
передбаченими Порядком № 381 та Порядком № 473:

Мета:

Комісія забезпечує проведення обстеження пошкодженого об'єкта, в тому числі з метою встановлення факту ремонтних робіт, що виконані за рахунок інших джерел фінансування (**тобто встановлення вузькоспеціального юридичного факту**), або у разі, коли обстеження не було проведено до моменту розгляду заяви (абз. 5 п. 8 Порядку № 381)

Мета:

Уповноважений орган (через робочі групи, Комісію тощо) забезпечує встановлення **більш загальних юридичних фактів**, зокрема: пошкодження або руйнування ОНМ внаслідок збройної агресії після 24.02.2022 р., категорії пошкоджень об'єкта (відповідно до кількісних та якісних характеристик пошкоджень), необхідності вжиття невідкладних заходів (аварійний демонтаж, складування відходів, консервація об'єкта тощо)

Питання 11: Чи можуть одні й ті самі працівники входити до складу і Комісії з обстежень, і Комісії з компенсацій за послугою «єВідновлення»?

**Так, але «примірте ролі» перед затвердженням складу комісій.
Наприклад:**

(1) Випадки конфлікту компетенцій для юристів

(2) Посадова особа уповноваженого органу, яка вносить копію рішення про відмову/надання компенсацій

Додаткове запитання: Чи обов'язково, щоб у складі комісії був архітектор?
(обговорюємо потенційний професійний склад комісії)

Питання 12: У чек-листі формується набагато більше пошкоджень, ніж може бути компенсовано за Програмою «єВідновлення». Які пошкодження задовольняти?

Ваше завдання – зафіксувати усі наявні під час обстеження пошкодження та відсутність або наявність ремонту. Якщо ремонтні роботи наявні, зазначити це. Далі постраждала особа самостійно обирає, що саме їй у пріоритеті

Не плутайте відомості, що містяться у чек-листах із переліками груп товарів будівельної продукції, що можуть бути придбані отримувачем за кошти компенсації та робіт, які необхідно виконати для відновлення експлуатаційної придатності об'єкта, що компенсуються за рахунок ЕПП «єВідновлення»

Питання 13: Чи можна відізвати інформаційне повідомлення або заявку на компенсацію?

Інформаційне повідомлення

Озвучені у запитаннях ОМС мотиви відкликання повідомлення: нові пошкодження або руйнування об'єкту, пошкоджень більше, ніж можна покрити за рахунок ЕПП «єВідновлення», повідомлення подано неналежною особою

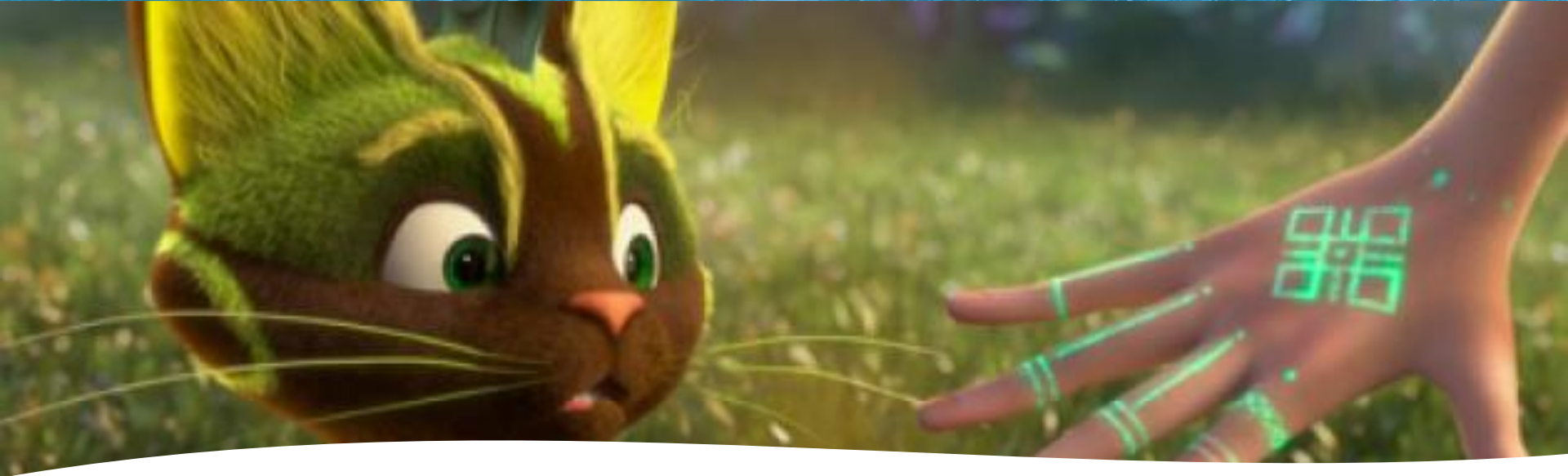
Заява на компенсацію:
права заявника, представника

Уважно читаємо п. 25 Порядку № 381

Рішення комісії про надання компенсації (у тому числі її розмір), відмову у наданні компенсації може бути оскаржене до органу, що її утворив.

Рішення уповноваженого органу про затвердження рішення комісії про надання/відмову у наданні компенсації можуть бути оскаржені у судовому порядку (хто відповідач, який суд?)

У постанові від 04.09.2019 року у справі № 750/7865/18 Велика Палата Верховного Суду зробила висновок про те, що до справ адміністративної юрисдикції віднесені публічно-правові спори, ознакою яких є не лише спеціальний суб'єктний склад, але і їх виникнення з приводу виконання чи невиконання суб'єктом владних повноважень публічно-владних управлінських функцій (далі в самій постанові)

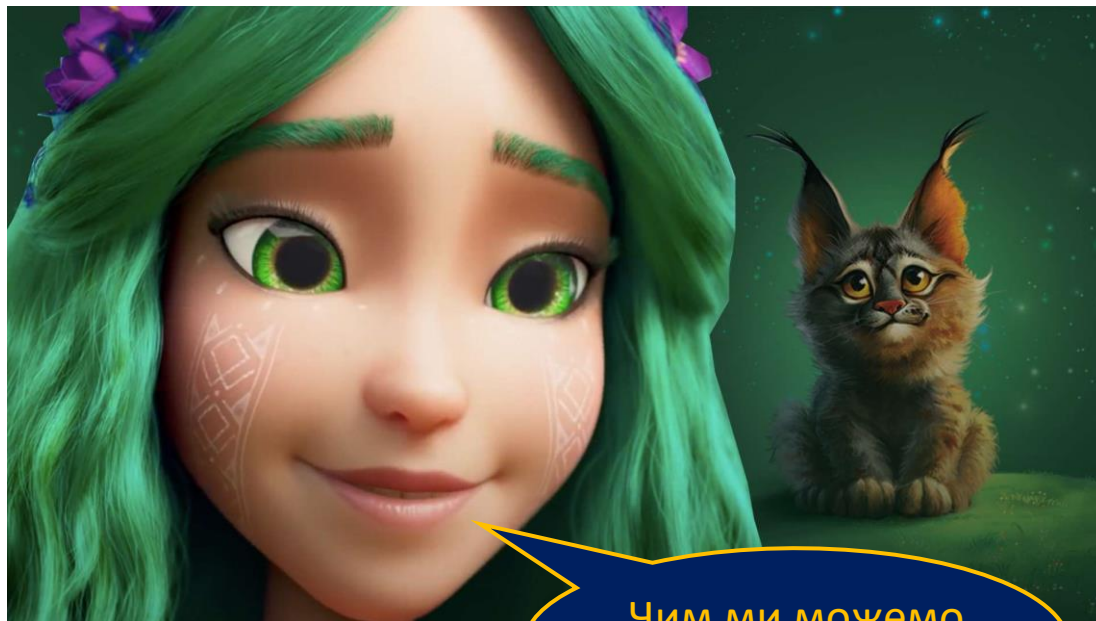
Також дивимосся висновки Великої Палати Верховного Суду, сформульовані у постановках від 27 березня 2019 року у справі № 286/3516/16-ц, від 3 квітня 2019 року у справі № 808/1346/18 і від 26 червня 2019 року у справі № 284/252/17.

Підтримка місцевих підприємців (роз'яснення можливості участі у ЕПП «ЄВідновлення»)

Питання під час реєстрації на тренінг:

Чи можуть новостворені ГО брати участь у проектах?

Чим ми можемо
допомогти?

Заява формується ФОП, **керівником** юридичної особи, що виявили бажання приєднатися до переліку засобами Порталу Дія після проходження ними електронної ідентифікації та автентифікації користувачів, зокрема з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронних підписів та печаток, що базуються на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису/печатки, та/або інших засобів ідентифікації, які дають змогу однозначно встановити особу

Заява формується засобами Порталу Дія у довільній формі, придатній для сприйняття її змісту

Формування заяви закінчується накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису

З метою забезпечення ознайомлення отримувачів компенсації із залученими для цілей цього Порядку суб'єктами господарювання на Порталі Дія оприлюднюється перелік. Оприлюднення та оновлення переліку здійснюється технічним адміністратором Порталу Дія.

Тобто відомості про те, що ваш клієнт-суб'єкт господарювання приймає участь у продажу товарів/виконанні робіт у рамках ЕПП «єВідновлення», не можна

Заява формується засобами Порталу Дія та містить такі відомості:

1	прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) ФОП/керівника юридичної особи
2	найменування юридичної особи
3	реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу та мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта) (для ФОП)
4	ідентифікаційний код юридичної особи згідно з Єдиним державним реєстром підприємств і організацій України
5	перелік комбінацій MerchantID + AcquirerID для включення в перелік
6	місцезнаходження суб'єкта господарювання, перелік зареєстрованих (фактичних) адрес провадження господарської діяльності, здійснення продажу товарів
7	відомості про згоду з умовами виконання <u>робіт за переліком робіт, які необхідно виконати для відновлення експлуатаційної придатності об'єкта</u> (згідно з додатком 2), та надання послуг з продажу за <u>переліком груп товарів будівельної продукції, що можуть бути придбані отримувачем за кошти компенсації</u> (згідно з додатком 1)

Запитання, отримані під час реєстрації на тренінг (*уточнюємо зміст та обговорюємо додаткові потреби ОМС*):

- 1) процедура встановлення спадкоємців, п. 4 Порядку № 381 (*часткове пояснення + питання потребує уточнення*);
- 2) як бути з термінами розгляду заяви, в разі коли ми не можемо її опрацювати в реєстрі через те, що в переліку вулиць міста не оновлений список по перейменованим вулицям. Зверталися з цією проблемою в технічну підтримку, там порадили поки не обробляти такі інформаційні повідомлення, (планується оновлення в реєстрі). Але як бути з термінами? (*коротка порада на тут і зараз*);
- 3) отримати повний механізм розгляду та прийняття рішень комісії сільської ради з розгляду заяв по відновленню об'єктів нерухомого майна (*потребує уточнення*);
 - 4) чи є якась відповідальність за неправдиві заявки (*відповідь*);
- 5) алгоритм дій прийняття заяв від громадян на «Відновлення через ЦНАП» (*відповідь*);

Ця публікація підготована за запитом Асоціації міст України, відображує особисту думку авторки та не є офіційною позицією Асоціації міст України, Ради Європи чи її програм.

Авторкою для ілюстрації презентації використано зображення з мультфільму «Мавка», які розміщено у загальному доступі у мережі інтернет без позначення застережень щодо обмеження використання цих зображень

Дякую!

Віра Козіна,
консультантка

**Програми Ради Європи «Посилення доброго демократичного
врядування і стійкості в Україні»**

volodymyr@auc.org.ua

www.slg-coe.org.ua

www.facebook.com/sglcoe

